

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

475. TÄYSISTUNTO 26. JA 27. LOKAKUUTA 2011

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus – Neuvoston direktiivi yhteisestä yhdistetystä yhtiöveropohjasta (CCCTB)”

KOM(2011) 121 lopullinen – 2011/0058 CNS

(2012/C 24/12)

Esittelijä: **Joachim WUERMELING**

Euroopan unionin neuvosto päätti 6. huhtikuuta 2011 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 115 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Neuvoston direktiivi yhteisestä yhdistetystä yhtiöveropohjasta (CCCTB)

KOM(2011) 121 lopullinen – 2011/0058 CNS.

Asian valmistelusta vastannut ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 4. lokakuuta 2011.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 26.–27. lokakuuta 2011 pitämässään 475. täysistunnossa (lokakuun 26. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 137 ääntä puolesta ja 22 vastaan 15:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK kannattaa yhteistä yhdistettyä yhtiöveropohjaa (CCCTB) koskevaa hanketta suurena ja tärkeänä askeleena eurooppalaisilla sisämarkkinoilla. Sisämarkkinoiden loppuunsaattaminen edellyttää yhtiöveron perustojen yhdenmukaistamisen jatkamista.

1.1.1 Komission ehdotus direktiiviksi on onnistunut, sillä CCCTB:llä parannetaan rajatylittävää toimintaa harjoittavien yritysten edellytyksiä. Kaiken kaikkiaan ehdotetut säännöt mahdollistavat yhtiöveron perimisen taloudellisen saavutuksen mukaisesti, vääristymien välttämisen sekä veronkierron estämisen. Ehdotetun direktiivin yksityiskohtia on kuitenkin vielä konkretisoitava ja joiltain osin myös muutettava.

1.1.2 CCCTB:llä voidaan vähentää tai jopa poistaa useimmat EU:ssa harjoitettavaan rajatylittävään toimintaan kohdistuvat

veroesteet, joita ovat esimerkiksi rajojen yli tapahtuvan tappioiden kompensoinnin rajoittaminen, siirtohinnoittelun mutkikas laskutapa sekä kaksinkertainen verotus ja toimipaikkojen ja tytäryritysten eriarvoinen kohtelu EU:n alueella riippuen niiden sijainnista jäsenvaltion rajojen sisällä tai ulkopuolella.

1.1.3 ETSK odottaa, että ehdotettu direktiivi johtaa jo keskipitkällä aikavälillä siihen, että yrityksille verosääntöjen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset laskevat merkittävästi ja lisäksi jäsenvaltioille aiheutuvat hallintokustannukset pienenevät.

1.1.4 CCCTB:lla vähennetään vero-oikeudellisten sääntöjen yhteisön sisäisessä kilpailussa aiheuttamia vääristymiä. Uuden järjestelmän myötä yritystoimintaa koskevassa päätöksenteossa ei tarvitse enää ottaa huomioon verotusta. Näin ollen CCCTB edistää reilua ja kestäväpohjaista kilpailua ja vaikuttaa myönteisesti kasvuun ja työllisyyteen.

1.2 ETSK panee merkille huolet, joiden mukaan CCCTB saattaa merkitä kansallisen itsemääräämisoikeuden rajoittamista, verotuksellisten toimenpiteiden mahdollisuuden vähentämistä, verotulojen laskua tai muita tahattomia seurauksia. Erityisenä vaarana on, että nopeasti muuttuvassa ja ankaran kilpailun täyteisessä globaalissa taloudessa Euroopan unionilla, joka toteuttaa 27 jäsenvaltion CCCTB-järjestelmää, ei ole rakenteita, joiden avulla se kykenee vastaamaan nopeasti maailmanlaajuisiin veromuutoksiin tai kannustinpaketteihin (esimerkiksi t&k-toimiin liittyen), mikä saattaa johtaa suorien ulkomaisten investointien menettämiseen.

1.2.1 Huoli verotuksellisen itsemääräämisoikeuden vähentymisestä ja verotulojen laskusta on otettava asianmukaisesti huomioon myös CCCTB:n puitteissa. Aikana, jolloin julkiseen talouteen kohdistuu huomattavia paineita kaikkialla EU:ssa, on erittäin tärkeää, ettei jäsenvaltioiden tuloihin kohdistu tarpeettomia kielteisiä vaikutuksia ja että ne kykenevät ennakoimaan kansantalouksiensa tilinpitoon kohdistuvat vaikutukset. Jäsenvaltioilla on edelleen oikeus päättää vapaasti verokantansa veropohjan oman osuutensa osalta. Vero-oikeudellisista talouspoliittisista toimenpiteistä CCCTB:n osalta voidaan kuitenkin enää päättää vain EU:n tasolla. Huolena on, että tämä vähentää Euroopan unionin joustavuutta ja kykyä kilpailla suorista ulkomaista investoinneista, minkä johdosta investointeja menetetään sellaisiin maihin kuin Sveitsi tai Singapore.

1.2.2 On vain vaikea arvioida, onko CCCTB:llä kielteisiä so-siaalisia ja yhteiskunnallisia seurauksia yritysten toimipaikkojen valinnan suhteen etenkin, kun yhtiöverotus on vain yksi tärkeä tekijä tällaisten päätösten tekemisessä. ETSK suosittaa, että tehdään tähän liittyvä yhteiskunnallis-taloudellinen seuraustenarviointi.

1.2.3 Veropohja on asetettu laajemmaksi kuin nykyisin jäsenvaltioissa keskimäärin. Tästä seuraa aluksi verotulojen lisääntyminen. Rajatylittävien tappioiden hyvitys taas voi johtaa verojen keventymiseen. ETSK:n käsityksen mukaan muutokset tulevat vuosien mittaan keskimäärin tasaamaan toisensa, joten jäsenvaltioissa ei ole pelättävissä pysyviä verotulojen menetyksiä.

1.2.4 ETSK katsoo, että CCCTB tulisi toteuttaa niin, että se ei vaikuta verokertymään. Siksi ETSK kannattaa direktiiviin sisällytettyä mahdollisuutta, jonka mukaan jäsenvaltiot mukauttavat verokannat siten, että kokonaisveron määrä pysyy samana.

1.2.5 Parhailaan käytävässä keskustelussa etualalla ovat tietysti veropolitiikkaa ja verojärjestelmiä koskevat kysymykset. ETSK suosittaa kuitenkin Euroopan parlamentille ja jäsenvaltioille, että ne ottaisivat hankkeen kokonaistarkastelussa huomioon myös taloudelliset hyödyt, joita CCCTB tarjoaa luomalla vapaat ja oikeudenmukaiset verotukselliset kilpailuolosuhteet kaikille jäsenvaltioille.

1.2.6 CCCTB:n myötä efektiivisten verokantojen erot olisivat selkeämmin hahmotettavissa. ETSK:n käsityksen mukaan CCCTB ei poistaisi kansallisten verokantojen merkitystä yritysten toimipaikkoja koskevassa päätöstenteeossa, koska myös CCCTB:n käyttöönoton jälkeen jäsenvaltioiden verokannat eroaisivat toisistaan. Nykyisessä verokilpailussa kyse on ensisijaisesti voittojen ja tappioiden siirroista jäsenvaltioihin, joiden verotus on suhteellisen alhaista tai korkeaa. CCCTB:n avulla verokilpailu rajoittuisi niihin tekijöihin, jotka on otettu huomioon veropohjan jakokaavassa.

1.3 ETSK pitää eri jäsenvaltioissa tehtyjen voittojen ja tappioiden yhdistämistä (konsolidointia) tervetulleena CCCTB-sääntönsen ytimenä. Vain yhdistämisellä voidaan poistaa nykyiset siirtohinnoitteluongelmat, mahdollistaa EU:n laajuiset veroneutraalit rakennemuutokset ja välttää kaksinkertainen verotus. Koska tämä yhdistäminen on CCCTB:n tarjoama varsinainen taloudellinen etu, yhteisen veropohjan tulisi alusta lähtien sisältää tämä elementti.

1.4 CCCTB:n soveltamisalan huomioon ottaen ETSK ei enää vaadi CCCTB:n välitöntä pakollista soveltamista, vaan hyväksyy myös valinnaisen toteutuksen käyttöönottoaiheessa. Pitkällä aikavälillä CCCTB:n tulisi kuitenkin olla pakollinen – aluksi tietyn kynnyksen ylityttyä. CCCTB:n jatkuva valinnainen soveltaminen aiheuttaisi pysyvän suuren hallintotaakan jäsenvaltioille, kun uuden CCCTB-järjestelmän rinnalla olisi edelleen pidettävä yllä myös tähänastista kansallista yritysverojarjestelmää.

1.5 ETSK pitää tervetulleena, että ehdotuksen mukaan CCCTB:tä voivat hyödyntää kaikenkokoiset yritykset riippumatta siitä, toimivatko ne rajatylittävästi vai pelkästään yhdessä jäsenvaltiossa. Nimenomaan pienille ja keskisuurille yrityksille CCCTB-vaihtoehto tarjoaa tuntuvia etuja, koska verosääntöjen noudattamisesta rajatylittävässä toiminnassa aiheutuva kustannusten nousu vähenee selvästi. Tämä ei kuitenkaan koske niitä lukuisia pk-yrityksiä, jotka henkilöyhtiöinä ja yksityisyrittäjinä eivät ole yhtiöveron alaisia.

1.6 EU:n ulkopuolella saatujen tulojen kaksinkertaisen verotuksen välttäminen soveltamalla lähtökohtaisesti vapautusmenetelmää on tervetullut, ja sitä tulisi kehittää edelleen. ETSK ei pidä asianmukaisena, että tällaisia tuloja verotetaan silloin kun ulkomaaiset verokannat ovat alhaisia.

1.7 Joitain yksittäisiä sääntöjä on vielä konkretisoitava merkittävästi. Tämä on tarpeen, jotta voidaan välttää suuria eroja kansallisessa täytäntöönpanossa ja näin myös direktiivin yksittäisten sääntöjen soveltamisen välillä. Erityisesti tarvittaisiin lisää määritelmiä, eikä ehdotuksessa käytetä riittävästi konkretisoituja oikeudellisia termejä. Tämä vaarantaa yhdenmukaisen soveltamisen.

1.8 ETSK pitää hyödyllisenä ottaa käyttöön keskitetty asiointipiste veropohjan määrittelemiseksi, jotta etenkin pk-yritysten veromenettelyt yksinkertaistuvat ja sääntöjä sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkien veronmaksajien kohdalla. Tämä edellyttää kuitenkin, että parannetaan jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä, joka tässä vaiheessa on olematonta – erityisesti konsolidoinnin soveltamisalaan liittyvien tietojen automaattisen toimittamisen osalta. ETSK huomauttaa kuitenkin, että mahdollisuudet kiistojen syntymiseen jäsenvaltioiden toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja pääasiallisen veroviranomaisen välillä ovat huomattavat. Kiistoja voi syntyä toimivaltaiselle viranomaiselle osoitettavista lausuntopyynnöistä, tulojen tarkastuksista ja jakokaavaa koskevista kysymyksistä.

1.9 ETSK:n mielestä Euroopan komission olisi harkittava tarkemmin ehdotettua jakojärjestelmää. Nykyinen ehdotus, jossa painotetaan yhtä paljon määränpään mukaan jaettua myyntiä kuin omaisuuseriä ja työvoimaan liittyviä jakotekijöitä, voi suosia jäsenvaltioita, jotka kuluttavat muita enemmän, yksinkertaisesti niiden koon vuoksi, ja teollis- ja tekijänoikeuksien jättäminen lähes huomiotta jakokaavassa voi johtaa siihen, että järjestelmä perustuu vanhentuneeseen visioon modernista eurooppalaisesta taloudesta, mikä ei edistäisi eikä tukisi älykkään talouden kehittämistä.

1.10 Kahden tai useamman jäsenvaltion hankkeet, joilla yhtenäistetään yhtiöveropohjaa valtioiden välisessä yhteistyössä, edistävät ETSK:n mielestä vero-oikeudellista lähentymistä. Tällaiset aloitteet on kuitenkin suunniteltava siten, etteivät ne luo uusia yhdenmukaistamisen esteitä unionissa eikä niillä pyritä määräämään ennalta koko EU:ta koskevasta hankkeesta.

2. Ehdotuksen sisältö ja tausta

2.1 Komissio hyväksyi 16. maaliskuuta 2011 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi yhteisestä yhdistetystä yhtiöveropohjasta (CCCTB) (KOM(2011) 121/4, IP/11/319). Ehdotuksen ytimenä on mahdollistaa, että EU:ssa rajatylittävää toimintaa harjoittavien yritysten yhtiöveropohja määritellään koko EU:n kattavien sääntöjen mukaisesti. Tähän asti yritysten on täytynyt laskea veropohja jopa 27 erilaisen kansallisen järjestelmän säännösten mukaisesti. Tämä aiheuttaa suuren hallintotaakan, etenkin pk-yrityksille, ja johtaa kilpailun vääristymiseen sisämarkkinoilla.

2.2 CCCTB:llä on tarkoitus poistaa tai ainakin vähentää rajatylittävään toimintaan EU:n sisällä kohdistuvia esteitä, jotka vaikeuttavat sisämarkkinoiden loppuunsaattamista:

- Hallinnolliset kustannukset verojen määrittelemiseksi ("verosääntöjen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset") vähenevät huomattavasti.
- Yrityksen sisäisen siirtohinnoittelujärjestelyn mutkikas kysymys poistuu, kun verotuskohtelu on kaikkialla sama.

— Rajatylittävät tappiot voidaan kompensoida.

— Kaksinkertaisen verotuksen ongelma ratkaistaan EU:n laajuisesti yhdenmukaisesti.

2.3 Komission arvioiden mukaan CCCTB antaa EU:n yrityksille mahdollisuuden säästää vuosittain 700 miljoonaa euroa sääntöjen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia, 1,3 miljardia euroa yhdistämisen avulla sekä jopa miljardi euroa ryhtyesään harjoittamaan rajatylittävää toimintaa. Lisäksi CCCTB:n on tarkoitus lisätä EU:n kiinnostavuutta ulkomaisten sijoittajien silmissä.

2.4 Ehdotetun direktiivin mukaan riippuu viime kädessä verokantoja koskevista jäsenvaltioiden päätöksistä, vaikuttaako CCCTB:n käyttöönotto kielteisesti verotulojen määrään. Euroopan komission esimerkkilaskelmien mukaan usean seuraavan vuoden ajan ei ole odotettavissa verotulojen menetyksiä, etenkin koska CCCTB:n veropohja on keskimäärin laajempi kuin kansallisissa järjestelmissä.

2.5 Rajojen yli tapahtuvan tappioiden kompensoinnin tapauksessa veropohja kylläkin kapenisi jossain määrin. Sääntöjen noudattamisesta aiheutuvien kustannusten laskeminen ja kiinnostuksen lisääntyminen kolmansien maiden sijoittajien keskuudessa kompensoinevat tätä ainakin osittain.

2.6 CCCTB-ehdotuksen keskeisiin osiin kuuluvat säännöt CCCTB:n soveltamisalasta, veropohjan määrittelemisestä, rajojen yli tapahtuvasta voittojen ja tappioiden yhdistämisestä ("konsolidointi"), verotulojen jakamisesta jäsenvaltioiden kesken sekä yhdenmukaisesta yhteyspisteestä yrityksille.

2.7 Soveltamisala on rajattu EU:ssa yhtiöveron alaisiin oikeushenkilöihin. CCCTB:tä ei siis sovelleta henkilöyhtiöihin, luonnollisiin henkilöihin tai sijoitusrahastoihin.

2.8 Soveltamisalaan kuuluvilla yhtiöillä on oikeus valita CCCTB:n mukainen verotus (ehdotetun direktiivin 6 artikla), johon ne sitoutuvat aluksi viideksi ja sen jälkeen kolmeksi vuodeksi (ehdotetun direktiivin 105 artikla).

2.9 Ehdotettu direktiivi sisältää kaikki säännöt veropohjan yhdenmukaiseksi määrittelemiseksi. Ehdotetussa direktiivissä ei viitata tiettyyn tilinpäätössäännöstöön, vaikka kauppaoikeudellisten IFRS-standardien periaatteet ovat tunnistettavissa yksittäisistä säännöistä. Verotettavan tulon määrittely perustuu voitto- ja tappiolaskelmaan ja vastaa tavanomaista kansainvälistä käytäntöä.

2.10 CCCTB:n valitsevat yritykset voivat yhdistää eri jäsenvaltioissa syntyneet voitot ja tappiot kaikilta osin (konsolidointi). Tämä on nykyisin mahdollista vain rajallisesti tai ei ollenkaan, mikä asettaa kansallisen toimipaikan ulkopuolella toimivat yritysosat vero-oikeudellisesti huomattavasti heikompaan asemaan.

2.11 Henkilöllinen soveltamisala kattaa lähtökohtaisesti kaikki EU:ssa kotipaikkaansa pitävät konsernit sekä EU:ssa sijaitsevat toimipaikat. Tytäryritykset otetaan mukaan, mikäli emoyhtiöllä on oikeus käyttää yli 50 prosenttia äänioikeuksista ja sillä on yli 75 prosentin osuus pääomasta. Asialliseen soveltamisalaan kuuluvat kaikki konserniyhtiöiden saamat tulot. Maantieteellinen soveltamisalue rajoittuu Euroopan unioniin.

2.12 Yhtenäisten sääntöjen mukaisesti määritelty voitto jaetaan jäsenvaltioittain (työvoiman, omaisuuserien ja liikevaihdon mukaan mitatun) yrityksen asianomaisessa jäsenvaltiossa harjoittaman (taloudellisen) liiketoiminnan laajuuden pohjalta. Jako tapahtuu kolmeen lisäarvotekijään (työvoima, liikevaihto, omaisuuserät) perustuvan kaavan avulla. Erityispiirteet (esimerkiksi rahoituslalla rahoituslaitokset ja vakuutusyritykset) otetaan huomioon tekijöitä mukauttamalla. Jokaisessa jäsenvaltiossa veron konkreettinen määrä saadaan soveltamalla kansallista verokantaa jako-osuuteen.

3. Yleistä

3.1 ETSK kannattaa painokkaasti CCCTB-hanketta, joka on merkittävä toimenpide verotuksellisten esteiden ylittämiseksi sisämarkkinoilla: sen myötä poistuvat kaksinkertainen verotus, toimipaikkojen erilainen kohtelu sisämarkkinoilla sekä siirtohinnoittelun ongelma, ja lisäksi rajatylittävät tappiot voidaan kompensoida.

3.2 ETSK on jo aiemmin kannattanut vapaiden ja oikeudenmukaisten kilpailuolosuhteiden luomista rajatylittävän toiminnan edistämiseksi myös vero-oikeuden alalla ⁽¹⁾. Komitea on viimeksi ottanut laajasti kantaa aiheeseen ”Yhteisen konsolidoidun yritysveropohjan luominen EU:ssa” 14. helmikuuta 2006 ⁽²⁾. Ehdotetussa direktiivissä ETSK:n aiemmat huomautukset on otettu enimmäkseen huomioon.

3.3 Komission esittämä näyttö on kuitenkin ristiriitaista. Vaikutusarvioinnissa mainitaan yhtäältä esimerkkinä Deloitteen selvitys, joka osoittaa, että sääntöjen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset nimenomaan silloin, kun monikansallinen yritys perustaa uuden tytäryhtiön toiseen jäsenvaltioon, voisivat pienentyä yli 60 prosenttia. Toisaalta PWC:n selvityksessä, joka koskee joukkoa vakiintuneita monikansallisia konserneja, arvioidaan sääntöjen noudattamisesta aiheutuvien kustannusten pienenevän vain yhden prosentin. Eräissä Ernst and Youngin selvityksessä arvioidaan, että sääntöjen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset nousisivat 13 prosenttia, koska veroilmoituksen laatimisesta ja jättämisestä sekä tähän liittyvästä veroasioiden hallinnoinnista aiheutuvat lisäkustannukset ylittäisivät siirtohinnoittelutarpeen vähenemisestä odotettavissa olevat kustannussäästöt. Veroviranomaisten hallintokustannukset nousisivat, koska CCCTB-järjestelmän rinnalla on sovellettava kansallista järjestelmää.

3.4 Ehdotetulla direktiivillä saavutetaan se, että yrityksille verosääntöjen noudattamisesta aiheutuvat kustannukset vähenevät

merkittävästi ja jäsenvaltioille aiheutuvat hallintokustannukset vähenevät myös, vaikka aluksi onkin odotettavissa siirtymäkustannuksia.

3.5 Yhteisön sisäisen kilpailun vääristymien poistaminen vero-oikeudellisten säännösten avulla on ETSK:n mielestä ratkaisevan merkittävää. Nykyisin yritystoimintaan liittyviä päätöksiä ei EU:ssa tehdä pelkästään kilpailukriteereiden perusteella. Sen sijaan usein ratkaisevia ovat ”verotuksellista optimointia” koskevat pohdinnot: esimerkiksi tutkimusinvestointeja tehdään siellä, missä nämä sijoitukset ovat vähennyskelpoisia, ja riskitoimia toteutetaan siellä, missä tappiot voidaan korvata verovähennyksin. On sisämarkkinoiden perusajatuksen vastaista, että yritystoimintaan liittyviä päätöksiä tehdään vääristyneesti verotuksellisista näkökohdista, ja se vaikuttaa kielteisesti kasvuun ja työpaikkojen syntymiseen.

3.6 ETSK ei kuitenkaan vähättele useiden tahojen, erityisesti yhdeksän jäsenvaltion parlamenttien ⁽³⁾ esittämiä huolia. Ne pitävät ehdotusta toissijaisuusperiaatteen vastaisena, koska niiden mukaan uusi järjestelmä saattaa merkitä kansallisen itsemääräämisoikeuden rajoittamista, verotuksellisten toimenpiteiden mahdollisuuden vähentämistä, verotulojen laskua tai muita tahattomia seurauksia.

3.6.1 On totta, että jäsenvaltiot eivät voi enää ryhtyä CCCTB:tä soveltavien yritysten osalta kansallisiin talouspoliittisiin vero-oikeudellisiin toimiin, koska veropohja asetetaan EU:n tasolla. Toisaalta voidaan ryhtyä sellaisiin kilpailukykyä lisääviin ja työpaikkoja luoviin toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat myönteisesti koko sisämarkkinoihin, ilman että yksittäiset yritykset alkavat toimia erilaisissa toimintapuitteissa.

3.6.2 Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä CCCTB voi aiheuttaa sellaisen taloudellisen toiminnan ja sellaisten työpaikkojen siirtymisen, jotka on perustettu tiettyyn paikkaan kansallisten verohoukuttimien vuoksi. CCCTB:n avulla tulisikin nimenomaan välttää tällaisia vero-oikeudellisilla etuisuuksilla aiheutettuja kilpailuvääristymiä. Tästä huolimatta ETSK:n mielestä komission tulisi tarkastella yksityiskohtaisemmin näitä näkökohtia yhteiskunnallis-taloudellisessa analyysissä, jotta EU:n toimielimet ja muut sidosryhmät voisivat arvioida tällaisia seurauksia paremmin.

3.7 Jäsenvaltioiden verotuksellinen itsemääräämisoikeus säilyy periaatteessa, sillä jäsenvaltioilla on edelleen oikeus päättää verokantansa oman osuuteensa osalta. CCCTB:llä yhdenmukaistetaan veropohja eikä verokantoja. Jäsenvaltiot voivat edelleen määrittellä omat verokantansa valtion varainhoitoa koskevien poliittisten tavoitteidensa mukaisesti. Väliaikaisesti verotulot saattavat kuitenkin laskea, ja niitä voidaan korjata nostamalla verokantaa ainoastaan tulevaisuutta ajatellen.

⁽¹⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Euroopan unionin veropolitiikan ensisijaiset tavoitteet tulevina vuosina”, EYVL C 48, 21.2.2002, s. 73.

⁽²⁾ Komission pyynnöstä laadittu valmistelevala lausunto, EUVL C 88, 14.4.2006, s. 48.

⁽³⁾ Alankomaiden, Bulgarian, Irlannin, Maltan, Puolan, Romanian, Slovakian, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentit ovat toimittaneet toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamista koskevan pöytäkirjan (N:o 2) 6 artiklan mukaiset perustellut lausunnot Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan komissiolle.

4. Yksityiskohtaiset huomiot

4.1 Komission ehdotus direktiiviksi on suuri saavutus, mutta sen yksityiskohtia on kuitenkin vielä konkretisoitava ja joiltain osin myös muutettava. Kaiken kaikkiaan ehdotetut säännöt mahdollistavat kuitenkin yhtiöveron perimisen taloudellisen saavutuksen perusteella, vääristymien välttämisen sekä veronkieron estämisen.

4.2 ETSK pitää tervetulleena, että ehdotuksen mukaan CCCTB:ta voivat hyödyntää kaikenkokoiset yritykset riippumatta siitä, toimivatko ne rajatylittävästi vai pelkästään yhdessä jäsenvaltiossa, vaikka ehdotettu direktiivi on suunnattu ennen kaikkea rajatylittävää toimintaa harjoittaville yrityksille tai konserneille. Tuleva direktiivi helpottaa kuitenkin myös pk-yritysten toiminnan laajentumista rajojen yli, sillä CCCTB tuo merkittäviä kustannushyötyjä usean kansallisen järjestelmän mukaan tapahtuvaan verotukseen verrattuna. Pääomayhtiön muodossa toimiville pk-yrityksille CCCTB-vaihtoehto tarjoaa etuja. Tämä ei kuitenkaan koske niitä lukuisia pieniä ja keskiuuria yksityisyrittäjiä eikä henkilöyhtiöitä, jotka eivät ole yhtiöveron alaisia.

4.3 Tästä näkökulmasta ETSK ei enää vaadi CCCTB:n välitöntä pakollista soveltamista, vaan kannattaa valinnaista toteutusta käyttöönottovaiheessa. Pitkällä aikavälillä CCCTB:n tulisi kuitenkin olla pakollinen rajatylittävää toimintaa harjoittaville yrityksille – aluksi tietyn kynnyksen ylittyttyä. CCCTB:n jatkuva valinnainen soveltaminen aiheuttaisi pysyvän suuren hallintotakan jäsenvaltioille, kun niiden olisi uuden CCCTB-järjestelmän rinnalla edelleen pidettävä yllä myös tähänastista yritysverojärjestelmää.

4.4 Konsernin yhtiöiden kaikkien voittojen ja tappioiden yhteenlaskeminen (yhdistäminen) on keskeisessä asemassa sisämarkkinoiden veroesteiden poistamisessa ja antaa perusteet CCCTB:n oleellisille eduille. Vain yhdistämällä varmistetaan seuraavat edut: rajojen yli tapahtuva tappioiden kompensointi, siirtohinnoitteluongelmien välttäminen, EU:n laajuisesti veroneutraalin yritysraakteen mahdollisuus, kaksinkertaisen verotuksen välttäminen sekä tytäryritysten ja toimipaikkojen yhtäläinen kohtelu EU:n alueella. Yhdistämistä on siis kannatettava varauksettomasti. Se on ”laajana” ratkaisuna suositeltava verrattuna ilman yhdistämistä toteutettavaa yhteisen yritysveropohjan ”suppeaan” ratkaisuun.

4.5 CCCTB:n soveltamisala perustuu henkilöllisen, asiallisen ja maantieteellisen soveltamisalan asianmukaiseen määrittelyyn. Muodollisten kriteerien mukaan toteutetulla henkilöllisen soveltamisalan määrittelyllä on se etu, että kriteerit ovat helppoja käyttää ja helposti todennettavissa ja vähemmän alttiita muutoksille. Yritysten kannalta kyseiset kriteerit ovat samalla käytännössä toteutettavia ja tarjoavat oikeusvarmuutta. Tämä koskee vain rajoitetusti konserniin liittymistä tai siitä eroamista. Asiallisen soveltamisalan laaja määrittelmä, jonka mukaan on otettava huomioon kaikki saadut tulot, on järkevä rajaamisvaikeuksien välttämistä ajatellen. Myös maantieteellinen soveltamisalue – Euroopan unioni – on asianmukainen. Laajempi

soveltamisala, eli maailmanlaajuisten tulojen huomioonottaminen edellyttäisi maailmanlaajuisten verojen laskentasääntöjen puuttumisen vuoksi hyvin työläitä täsmäytyslaskelmia.

4.6 ETSK pitää veropohjan kohdentamista jäsenvaltioiden välillä arvonlisätekijöiden (työvoima, omaisuuserät ja myynti) perusteella konkreettisen taloudellisen yhteyden vuoksi järkevämpänä kuin makrotaloudellisiin tunnuslukuihin perustuvaa laskentatapaa.

4.6.1 Yhdenmukaisella jakokaavalla vältetään vääristymiä ja kaksinkertaista verotusta. Verovelvollisten mahdollisuutta osoittaa jakotekijöitä sellaiseen maahan, jossa verotus on mahdollisimman alhainen, on rajattu huomattavasti ottamalla huomioon useita jakotekijöitä. Vaihtoehtoisten jakomenetelmien soveltaminen edellyttää selkeitä erottelusääntöjä ja erityisiä perusteluita. Nämä vaatimukset koskevat esimerkiksi rahoitusala (pankkeja ja vakuutusyrityksiä) niiden erityisten liikemallien vuoksi.

4.6.2 On kuitenkin olemassa vaara, että yksittäiset jäsenvaltiot soveltavat kaavaa epäyhdenäisesti, jolloin kaikkien jakosuukien summa on suurempi tai pienempi kuin todella jaettava kokonaistulo. Seurauksena olisi näin ollen jaettavien kokonaistulojen moninkertainen tai vajaa verotus. Komission on eslettävä tämä antamalla piakkoin täytäntöönpanosäädös.

4.6.3 Mitä tulee käyttöomaisuuden paikallistamiseen omaisuuserä-tekijän puitteissa, tarvitaan tarkempaa rajausta taloudellisen hallinnan ja todellisen käytön osalta. Lisäksi olisi pohdittava tapoja ottaa huomioon teollis- ja tekijänoikeudet. Kaksijakoisen työntekijät-tekijän kohdalla jako henkilöstön määrän mukaan on yksinkertainen ja käytännöllinen, mutta voi osoittautua ongelmalliseksi, erityisesti mikäli työ suoritetaan konserniyhtiön ”valvonnan ja vastuun alaisena”. Työntekijät-tekijän perusteella tehtävällä jaolla voi tutkimusten mukaan olla kielteisiä taloudellisia vaikutuksia työmarkkinoihin. Sosiaali- ja eläkemaksujen huomioon ottaminen saattaa kuitenkin EU:n erilaisten sosiaalivakuutusjärjestelmien vuoksi aiheuttaa lisää riitoja jäsenvaltioiden välillä. Myynti-tekijä on markkinasuuntautunut ja voi suosia perusteetta suuria jäsenvaltioita yksinkertaisesti niiden koon vuoksi. Olisikin harkittava kyseisen tekijän poistamista jakokaavasta tai sen painotuksen muuttamista.

4.7 Veropohja on asetettu laajemmaksi kuin nykyisin jäsenvaltioissa keskimäärin. Tästä seuraa aluksi verotulojen lisääntyminen. Rajatylittävien tappioiden hyvitys taas voi johtaa verotakan keventymiseen. ETSK katsoo, että CCCTB tulisi toteuttaa niin, että se ei vaikuta verokertymään. Siksi ETSK kannattaa direktiiviin sisällytettyä mahdollisuutta, jonka mukaan jäsenvaltiot mukauttavat verokannat siten, että kokonaisveron määrä pysyy samana.

4.8 Valittu veropohjan määrittelysääntöjen järjestelmä pohjautuu kansainvälisiin standardeihin, erityisesti 25 (27:sta) jäsenvaltiossa käytössä oleviin standardeihin. ETSK pitää tätä asianmukaisena. Ehdotetussa direktiivissä ei viitata kauppaoikeudellisiin IFRS:n kirjanpitosääntöihin, koska CCCTB edustaa säännöstöä omatoimista verotuksellista voiton määrittelyä varten. IFRS-periaatteet – jotka ovat pitkällisen CCCTB-hankkeen aikana kehittyneet entisestään – löytyvät kuitenkin yksittäisistä säännöistä.

4.9 Joitain yksittäisiä sääntöjä on konkretisoitava merkittävästi, jotta voidaan välttää kansallisten soveltamistapojen aiheuttamaa pirstaloitumista. Erityisesti tarvittaisiin lisää määritelmiä, eikä ehdotuksessa käytetä riittävästi konkretisoituja oikeudellisia termejä (omaisuuserä sekä omaisuuserien hankinta- ja valmistusmenot). Yksityiskohtaisten sääntöjen puute yksittäisillä aloilla (kuten rahoitusvarojen kohtelun osalta) tai puutteelliset yksityiskohtaiset säännöt (kuten taloudellisen haltijan määrittelyssä) vaarantavat soveltamisen yhdenmukaisuuden.

4.10 Yleisen väärinkäyttölausekkeen käyttöönotto on valitussa muodossaan kyseenalaista. Ehdotetun direktiivin mukaan pelkästään verotuksen välttämiseksi suoritettuja keinotekoisia liiketapahtumia ei oteta huomioon veropohjaa laskettaessa (ehdotetun direktiivin 80 artikla). Tällaisen yleisen väärinkäyttölausekkeen soveltaminen tai tulkinta aiheuttaa huomattavia vaikeuksia, sillä **Euroopan unionin** tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan väärinkäytökset on näytettävä toteen kussakin yksittäistapauksessa.

4.11 ETSK on tyytyväinen EU:n ulkopuolelta saatujen tulojen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseen siten, että tällaisille tuloille myönnetään lähtökohtaisesti vapautus veroista. Näin ollen EU:n yritysten tulee maksaa veroa vain EU:n ulkopuolisissa maissa. ETSK:n mielestä ei ole selvää, miksi komissio ehdottaa, että ulkomaisten verojen ollessa alhaiset periaatteesta tulisi poiketa. Siirtyminen hyvitysmenetelmään tapauksissa, joissa ulkomainen verorasitus on alhainen, on ETSK:n näkemyksen mukaan kyseenalainen, sillä kyse ei ole vain väärinkäyttölanteista vaan myös tavallisista liike-toimista.

4.12 ETSK:n näkemyksen mukaan on rajoitettu liikaa mahdollisuutta tehdä varauksia.

4.12.1 Varauksien teko on rajoitettu toimintoihin, joiden perustana on ainoastaan oikeudellisia velvollisuuksia. Tämä sulkee pois pelkästään taloudellisiin tekijöihin perustuvat maksut. Tämä ei ole ETSK:n mielestä perusteltua taloudellisessa mielessä, koska myös taloudellisesta toiminnasta aiheutuvat maksut rajoittavat taloudellista suorituskykyä ja siihen liittyen verotettavaa voittoa.

4.12.2 Oikeudellisiin velvollisuuksiin perustuvissa varauksissa tulee selvittää niiden käyttämisen vähimmäistodennäköisyyttä koskevat vaatimukset. Myöskään luotettavaa arviointia koskevia kriteerejä ei ole määritelty riittävän tarkasti. Uhkaavia tappioita koskevien varauksien kohtelu jää ilman täsmennystä epäselväksi yksityiskohtien osalta. Direktiivissä ei mainita myöskään

eläkevarauksia, mutta ne tulee silti ottaa huomioon; muutoin itsenäistä arvottamista koskeva sääntö on turha.

4.12.3 Direktiiviehdotuksessa ei konkretisoida EU:n oikeudessa tunnustettuja, tietyille liiketoiminta-aloille ominaisia riskejä eikä siirretä komissiolle täytäntöönpanovaltaa. Siihen sisältyy ainoastaan erityissäännös vakuutusyritysten teknisten varauksien vähennyskelpoisuudesta, jolloin jäsenvaltioille myönnetään tasoitusvarausten osalta vähennysoikeus.

4.12.4 Lisää yksityiskohtaisia sääntöjä tarvitaan erityisesti rahoitusosalalla, jotta voidaan ottaa riskeihin liittyvät erityispiirteet asianmukaisesti huomioon (rahoituskriisi huomioon ottaen). Yksityiskohtaiset säännöt puuttuvat erityisesti johdannaisten ja liisauksen kohtelun osalta. Lisäksi vaikuttaa olevan tarpeen ottaa käyttöön sääntö, joka ottaa huomioon joko pankkien teknisten varauksien vähennyskelpoisuuden (pankkitoiminnan yleisten riskien osalta) tai taloudellisten omaisuuserien arvon vähentymisen. Direktiiviin tulisi sisältyä rahoitusalaan koskevat yksityiskohtaiset säännöt samaan tapaan kuin vakuutuksia koskevassa erityissäännöksessä.

4.13 On asianmukaista, että yhtiöverot itsessään ja sen kaltaiset verot ovat vähennyskeltottomia. CCCTB-direktiiviehdotuksen 14 artiklaan liittyvän III taulukon vähennyskeltottomien valtiollisten verojen luetteloa tulee kuitenkin tarkastella vielä kerran kriittisesti. Näin ollen vakuutus-sopimuksista kannettava vero, jonka on määrä olla vähennyskelpoinen vain kotimaassa kannetun veron osalta, ei ole verrattavissa yhtiöveroon. Sikäli kuin vakuutus-sopimuksista kannettava vero perustuu vakuutusmaksuihin ja vakuutusyhtiö kirjaa sen tuloksi, myös vähennyksen tulisi olla mahdollinen toimintakustannuksena.

4.14 Diskonttokoron määrittäminen vaikuttaa yhtenäisen veronkannon näkökulmasta asianmukaiselta, koska valinnanvapaus synnyttäisi liikaa harkintavaltaa. Näin ollen ei ole ongelmattonta, että poikkeustapauksissa voidaan turvautua sovittuihin korkokantoihin.

4.15 Ehdotuksessa annetaan mahdollisuus käyttää pooling-menettelmää yksittäisiä omaisuuseriä koskevien poistojen sijasta. Tämä on asianmukaista. Pooling-menettelmä tarjoaa yrityksille sisäisen rahoituksen mahdollisuuden. Poistojen ollessa vain 25 prosenttia valtaosa kokonaispoistoista kompensoituisi kuitenkin vasta korvausinvestoinnin hetkellä. Sen vuoksi pooling-menettelmässä poistoja tulisi korottaa asianmukaisesti.

4.16 Suunnittele mattoman poiston rajoittaminen käyttöomaisuuden poistokeltottomiin omaisuuseriin tilanteissa, joissa osoitetaan pysyvä arvonalennus, rajoittaa aivan liikaa tappioiden huomioon ottamista. Lisäksi ehdotuksesta puuttuu ”pysyvän arvonalennuksen” tarpeellinen konkretisointi. Erityissäännöksen soveltamisalan ulkopuolelle on jätetty sellainen käyttöomaisuus, jonka luovutuksesta saatavat tulot ovat verovapaita, esimerkiksi pääomayhtiöiden osuudet. Tämä voisi vaikuttaa haitallisesti holding- ja riskipääomayhtiöihin.

4.17 ETSK pitää hyödyllisenä ottaa käyttöön keskitetty asiointipiste veropohjan määrittelemiseksi, jotta etenkin pk-yritysten veromenettelyt yksinkertaistuvat ja sääntöjä sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkien veronmaksajien kohdalla. Tämä edellyttää kuitenkin, että parannetaan jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä, jota tässä vaiheessa ei ole. Yhteistyötä on parannettava etenkin konsolidoinnissa sovellettavan, vuosittain vaihtelevan perustan (yhtiöt, tytäryhtiöt, kiinteät toimipaikat) tehokkaan valvonnan osalta. Automaattisesta tietojenvaihdosta on tultava sääntö, kuten unionin sisäisessä alv-järjestelmässä.

4.18 Korostettakoon, että kaiken verohallinnon kanssa tapahtuvan viestinnän on määrä tapahtua vain ryhmän niin kutsutun pääasiallisen veronmaksajan ja toimivaltaisen pääasiallisen veroviranomaisen välillä. Näin ollen veronmaksajan ei tarvitsisi enää olla yhteydessä eri kansallisiin veroviranomaisiin. ETSK on tyytyväinen siihen, että tästä johtuen verovelvollisia ja verohallintoa rasittava byrokratia vähenee.

Bryssel 26. lokakuuta 2011

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON

LIITE

Euroopan talous ja sosiaalikomitean lausuntoon

Seuraava muutosehdotus, joka sai äänestyksessä tuekseen vähintään neljänneksen annetuista äänistä, hylättiin keskustelussa:

Kohta 1.4

Muutetaan seuraavasti:

1.4 CCCTB:n soveltamisalan huomioon ottaen ETSK ei enää vaadi CCCTB:n välitöntä pakollista soveltamista, vaan hyväksyy myös valinnaisen toteutuksen käyttöönottovaiheessa. Pitkällä aikavälillä CCCTB:n tulisi kuitenkin olla pakollinen raja ylittävää toimintaa harjoittaville yrityksille – aluksi tietyn kynnyksen ylittyttyä. CCCTB:n jatkuva valinnainen soveltaminen aiheuttaisi pysyvän suuren hallintotaakan jäsenvaltioille, kun uuden CCCTB-järjestelmän rinnalla olisi edelleen pidettävä yllä myös tähänastista kansallista yritysverojärjestelmää..

Muutosehdotus hylättiin äänin 70 puolesta ja 90 vastaan 15:n pidättyessä äänestämästä.
